

1981. I. évf. 3. szám

gondolat-

A BTK KISZ-SZERVEZETÉNEK IDŐSZAKOS KIADVÁNYA

1981/3.

Ennek a kiadványnak az anyagát a küldöttgyűlés határozataiból, legfontosabb hozzászólásaiból, ill. a küldöttgyűlés utáni első véleményekről, reflexiókból állítottuk össze. Továbbra is várjuk

írásaitokat.

jel

RÖVID BESZÉLGETÉS DEÁK ÁGNESSEL, KARUNK ÚJ KISZ-TITKÁRÁVAL A KÜLDÖTTGYŰLÉS UTÁN

- Mit tartasz a legfőbb feladatodnak a következő egy évben?
- Elsősorban az érdekvédelmet és a szűkebb értelemben vett politikai munkát. A régi kari vezetőség majdnem minden tagja "halódó" alapszervezetből került a vezetőségbe, és bennük nem is láttam erős igényt az alapszervezetükkel való együttmaradásra, együttműködésre. Ezért érzem úgy, hogy a kari szintű munkával lehet "megfogni" az egyes embert, az érdekvédelemmel és a politikai munkával, ugyanakkor ki kell próbálni a most körvonalazott új formákat. Vagyis a legfőbb feladat a következő évben két szinten jelentkezik - továbbfolytatni és eredményesebbé tenni a kari szintű tevékenységet, ill. lehetőséget biztosítani az új alapszervezetek "kísérletére".
- Ezek szerint elképzelésed középpontjában nem az alapszervezeti, hanem a kari szintű munka áll?
- Többekben az a vélemény alakult ki, hogy nevetséges mondjuk sportdelutánt rendezni közösségszervezés címén addig, amíg a KISZ valószínű politikai hatalmat csak a kari szinttől kezdve képes gyakorolni. Szerintem: ha a kari vezetés megfelelő módon tudja gyakorolni a közvetlen politikai funkciót /érdemben csak itt teheti!/, és ha a hallgatókkal folytonosan kölcsönös kapcsolatot tud tartani, akkor erről az értelmet adó alapról kiindulva remélhetjük a valószínű kisebb alapszervezeti közösségek kialakulását. Tehát én úgy látom, hogy erről a magasabb intézményi szintről /kar/ lehet részesíteni valószínű politikai hatalomban az alapszervezeteket.
- Mi a véleményed az új alapszervezetekről, ill. az érdekvédelmi szervezet és a mozgalmi munka kapcsolatáról?
- Jelenleg úgy látom, hogy a kari szintű politizálás és az alapszervezetek munkája két külön "világ". A szervezeti változtatásban azt a veszélyt érzem, hogy miközben az új alapszervezetek tömörítik az aktívabb embereket, az egyetemisták mozdulatlan nagy tömegét figyelmen kívül hagyjuk. Én személy szerint nem látom a módját,

latlanságból, egy ilyen gyökeres változást nem tartok lehetségesnek. Ugyanakkor az új alapszervezeti formát feltétlenül ki kell próbálni, én is részt veszek egy ilyen konkrét tevékenységre "szövetkező" alapszervezetben /az állam és az egyház viszonyáról akarunk faliujtságot készíteni/. Számomra jelenleg nem az a fontos, hogy ennek az új alapszervezeti forma eredményességében hiszek-e vagy sem, hanem az, hogy csináljuk.

- Mi a véleményed a küldöttgyűlésen felmerült kérésekről, követelésekről, javaslatokról?

- Nagyon sokan feleslegesnek tartották azt, hogy a küldöttgyűlésen egy ilyen listával álljunk elő, mert az abban felvetett kérdésekben ugysem mi döntünk. Szerintem nem szabad lemondani a minden szinten való "protestálásról" amiatt, mert a velünk kapcsolatos problémákban a döntés joga nem a miénk. Azt látom az egyetlen lehetséges utnak, hogy a rólunk döntőket "hozzászoktassuk" ahhoz az igényünkhöz, hogy véleményünket, elképzeléseinket egyáltalán meghallgassák, érdemben elbirálják, vagyis, hogy partnernek tekintsenek minket. Az ifjuság csak annak arányában lehet felelős önmagáért, amilyen mértékben részesül a döntések felelősségéből.

RÉSZLETEK A KÜLDÖTTGYŰLÉS JEGYZŐKÖNYVÉBŐL

/Részlet a vezetőség beszámolójának szóbeli kiegészítéséből/

Természetesnek tartjuk, hogy a KISZ KB tágabb összefüggések közé akarta helyezni a KISZ helyét, szerepét társadalmunkban, de magáról a Kommunista Ifjúsági Szövetségről, az ifjúsági mozgalomról szóló részt aránytalanul kevésnek tartjuk. Az egyetemi- főiskolai rétegről is keveset mond - az alapszervezetekben felmerült, hogy egy réteglevél megoldotta volna problémánkat. Különösen nagynak érezzük azt a szakadékot, amely e politikai dokumentum sokszor túl általános, sztéreotip megfogalmazásai és az egyetemi KISZ élet jellemzői között van. Bölcsész voltunkból következik, hogy természetesen ismerjük a sorok közötti olvasás intellektuális élményét, de úgy gondoljuk, ebben az esetben nem szerencsés az egyéni olvasatok gyártása. A KISZ KB kongresszusi levelének sokkal egyértelműbben, világosabb megfogalmazásokkal kellene fordulni a KISZ tagokhoz. A levél nem differenciál eléggé /pl. a világnézeti kérdésekben/, és a problémákat nem aktualizálja. A KISZ KB kongresszusi levele nem inspirált igazán vitára. Több alapszervezeti taggyűlésen elhangzott, hogy amit a kongresszusi levélről vártunk, és nem kaptunk meg, azt a KISZ X. kongresszusán feltétlenül hallani szeretnénk: őszinte helyzetelemzést várunk a KISZ mai helyzetéről, a következő öt év feladatainak körvonalazását.

A vezetőség javaslatát a szervezeti átalakításra Kalmár Melinda ismertette. A javaslat Kalmár Melinkának a "1981/2-es számában" megjelent cikkére épül. Emlékeztetőül közöljük az új alapszervezetek létrehozásának feltételeit: valamilyen /lehetőleg hosszabb távú/ közös tevékenység, profil megjelölése, a tevékenység közhasznú legyen /ne legyen pusztán önképzés/, alapszervezeti ill. kari szintű politikai munka /vitakörök stb. szervezése/. Az újjáalakulás ideje kb. egy hónap /április közepéig/, ekkor a kari vezetőséghez be kell jelenteni az alapszervezet megalakulását, taglétszámát és a vezetőség tagjait.

Szabó János: Ha szabadabbá tesszük a változtatást, miért állítunk fel azonnal újabb gátakat is. Miért csak egy hónapos a határidő az új alapszervezetek alapítására. Javaslom az idő kiterjesztését egy évre.

Gémes Ildikó: Nem értek ezzel egyet, mert a szervezeti változás célja tartalmi változás, ami az állandó formaváltozás esetén elveszne.

Keresztes József: Új alapszervezet létrejöttét szeretném bejelenteni. Mivel tiszta lappal indulunk, ezért nem állítunk magunk elé hosszú-távú célokat, hanem konkrét feladatok megoldását tűzzük ki célul ma-

gunk elé, rövid távon. Két hónapon belül szeretnénk összeállítani egy faliújságot az állam és az egyház viszonyáról. Ilyen jellegű tevékenységet javaslok más alapszervezeteknek is, ilyen rövid távu programokat.

Kalmár Melinda: Az új alapszervezeti forma létrejötte nem jelenti más szervezet munkájához való csatlakozás kizárását.

Sziji Ferenc: Szerintem kevés a pusztán érdeklődés szerinti újjá alakulás, szükség van hosszútávú feladatokra is. Fontos az alapszervezetek közvetlen nyilvánossága pl. faliújságon. A vezetői funkciókat a feladat jellege fogja meghatározni. Mindezek szükséges feltétele a diákparlamentek valódi demokratikus fórumná való alakítása, jobb előkészítéssel és a felmenő képviseleti rendszer megvalósításával.

Szabó János: Javaslom, hogy a különböző karok közösen is alapíthassanak alapszervezetet.

Békés Csaba: János javaslata szerintem kivihetetlen az esetleges anarchia miatt. Az alapszervezeti kérdés rugalmas kezelése végett szükség van a tevékenységi kör maximális és minimális program szerinti behatárolására.

Magyar Kornélia: Szerintem a szervezeti módosítás elsősorban kísérlet, amit szükséges véghezvinni a korábbi szervezeti formák túlzott merevsége miatt.

Szabó János: A szabad mozgástér biztosítása mindennél fontosabb.

Hévízi Ottó: Szerintem, a szervezeti módosítás két fő variációját, az érdekszervezet-központu variációt, mely a jelenlegi fórumok aktívabbá tételét, demokratizálását jelentené /újak létesítését is/, és a tevékenység-központut, amely központjában valamilyen konkrét tevékenység állna, nem szabad alternatívaként kezelni. Legyen egy autonóm érdekképviseleti szervezet, amit a kari vezetőség orientáljon, természetesen demokratikus módon, és csak akkor lépjen közbe, ha a működés megakad..

Az alapszervezeti gyűlések és a "--" vitája nyomán a küldöttgyűlés előkészítéseként megfogalmaztunk néhány konkrét kérést, javaslatot, melyet a kari KISZ vezetőség hozzájárulásával megvitatásra ajánlunk.

/Ismerteti Hévízi Ottó/

1. Gazdasági- szociális kérdések:

- Az egyetemisták felnőtt létükre szociálisan és a tájékoztatásuk szempontjából kiskorúaknak nevezhetők társadalmilag. A tanulásra, a művelődésre az ösztönzés nem megfelelő -- javaslatok: ösztöndíjemelés/az abszolútérték és a kategóriahatárok emelése/, a tankönyvek, könyvek árának emelését kompenzálják.

- Több pénzt kérünk a kollégiumoknak, és nagyobb beleszólást az elosztásba.

- A vendégek elszállásolását könnyítsék meg a kollégiumokban /az engedélyezés legyen a KB hatásköre, és hétközben is lehessen vendéget fogadni/.

- Gyorsítsák meg az új kollégium építését.

- Építsenek "albérlok házat" - az egyetemisták társadalmi munkában segítenének.

- Támogassák az egyetemista házaspárokat /a Móránban kapjanak négy szobát, az egyetem közvetítésével jussanak albérlethez./

Egyéb kari jellegű problémák:

- Igyekezzünk továbbfejleszteni az intézményi demokratizmust: éljünk felelősségteljesen a véleményezési rendszer lehetőségeivel, ezen kívül nemcsak a beleszólás jogát igényeljük a kar életébe, hanem az együttgondolkodást, együttdöntést is. /pl. a kari tanácsstagok egy héttel előbb tudjanak a napirendről, és a személyi kérdésekben való döntéskor is legyen lehetőségük a megfelelő információ beszerzésére./

- Ha a Szegedi Egyetem színvonala nem javul, akkor szeptembertől ne fizessük elő. A szerkesztőségben legyenek teljes jogú diákok, a felsőoktatási intézmények diákszerkesztői kapjanak két oldalt egy-egy számban.

- Az előadások, szemináriumok nagyobb mértékben legyenek választhatóak-több választható tantárgyat kérünk.

- Az ötödévesek ne csak Szegeden, és ne csak a Gyakorlóban taníthassanak.

- Az egyetemi KISZ Bizottságban a titkár távollétében legyen szavazati joga a titkárhelyettesnek.
- Legyen külön KISZ-terem a karon.
- Javuljon az információcsere az EB, a kari KISZ vezetőség és az alapszervezetek között: KISZ faliújság, ill. az alapszervezeti vezetőségek továbbítsák a tagságnak az információt.
- Legyen diáksparlament a tolmácsképzésről.

A tanárképzést érintő problémák:

- Prognózist kérünk a humán szakemberek iránti rövid és hosszútávú igényekről.
- Növeljék a tanári pálya presztizsét: fizetésemelés, a lakászerzési esélyek növelése, az adminisztratív feladatok, az óraszámok és az osztálylétszámok csökkentése, az iskola melletti kutatás lehetőségeinek megteremtése.
- Tájékoztatást kérünk a humánképzési és a tanárképzési reformról.

Forinyák Éva: A tolmácsképzéssel kapcsolatban kérjük a KISZ segítségét. Annak meghirdetését, a szükségességével indokolták, de az elhelyezkedés kérdése fel sem merült. Kapjunk tájékoztatást az elhelyezkedéssel kapcsolatban! Az a diploma, amit megígérték, más, mint amit kapunk. Azt ígérték, hogy a három év elvégzése után tolmácpapírt adnak, aki pedig elvégzi a negyedik évet, annak szinkrontolmácsit. Munkajogilag azonban, csak egyfajta tolmácsdiploma van. Most derült ki, hogy a három év elvégzése csak fordítói diplomára jogosít, viszont az ELTE-n háromszáz forintért lehetjük a tolmácsvizsgát. Mi lesz a jövője, megszüntetik-e a tolmácsképzést, s ha igen, miért? Senki nem volt lent, hogy megnézzék, mi folyik itt.

Békés Csaba: A tolmácsképzésnél elképesztő mulasztás, felelőtlenség történt. A kérdés nem maradhat e fórum keretei között. Javasoljuk, hogy jusson el a kongresszusig! Egy hónapon belül tájékoztatást kérünk a kar nyilvánossága előtt. Vizsgálják ki az ügyet, a vétkeseket vonják felelősségre.

Részlet a költségvetés ismertetéséből: a rendelkezésre álló összeg 24 ezer forint. Bevétele: alapszervezeti felajánlások, az EB támogatása, a tagsági díj 35 %-a. Kiadások: BÖLHE - 11 ezer forint, a Szegedi Egyetem előfizetése - 6600 forint, jutalmazás - 3 ezer forint, propaganda anyag - 3 ezer forint.

Szabó János: Javasolom, az elszámolást függesszék ki a faliújságra, és azt is, hogy mennyi az évi költségvetés, és ebből milyen kiadások várhatók.

Békés Csaba: A Mórban a KB anyagi gondjait enyhítené, ha a szállásdíjak a KB pénztárába kerülnének.

Erdélyi Ágnes: Kristó Gyula rektorhelyettes véleményét tolmácsolom a kollégiumi kérdésekről: Az új négyszáz fős kollégium a VI. ötéves terv második felében készül el. A kollégiumok gazdasági ügye a Gazdasági Hivatalhoz tartozik, ezt a problémát az egyetemi küldöttgyűlésre kell továbbvinni. A házaspárok elhelyezése elvileg nem lehetetlen, a hallgatók albérleti segítyezésére nincs lehetőség, az ötévesek Szegeden kívüli gyakorlatának anyagi akadályai vannak.

Czuth Béla: Nincs lehetőség a szociális és tanulmányi ösztöndíjak emelésére.

Békés Csaba: Az új kollégium építését országos fórumon kell követelni, hiszen a Kongresszusnak beleszólása van országos kérdések megoldásába.

Kiss Barnabás: Ezek a problémák eljutottak azokig a fórumokig, amelyek megoldásukban dönthetnek, és ez már folyamatban is van. A Felsőoktatási Távlati Fejlesztési Terv kidolgozásába a beleszólási jog biztosított volt. Az ösztöndíjak kérdésében három éve született egy határozat, miszerint öt év alatt újra eléri korábbi reálértékét, de erre a mai gazdasági helyzet miatt nincs lehetőség. Az EB-ben az ügyrend szerint csak az állandó tagoknak van szavazati joguk, az őket helyettesítők és a meghívottak csak véleményezési joggal rendelkeznek.

Tóth Katalin: Az oktatói véleményezésnél egy-egy tanárról az egész évfolyam véleményét kérdezzék meg, nehogy visszaélésre legyen lehetőség.

Ujszászi Ilona: Ezt a formát csak az idő sürgetése miatt választottuk ebben az évben. Jogos a kérdés, jövőre másképp csináljuk.

Hesz Mariann: A KISZ-nek legyen véleményezési joga a tantervi reform kidolgozásában, és véleményének súlya is legyen.

Pleier Tamás: Szerintem, a legnagyobb problémát az okozza, hogy az információáradás hiányos. A kar hallgatósága értesüljön mindenről időben, mert minden félreértésnek ez az oka.

Micheler Magdolna: Tartalmasnak tartom a vitát, és érdekesnek. A Marxista Tanszék nevében szólalok fel. Örülök a kezdeményezésnek, hogy kari szinten is rendezzenek vitaköröket, és vállaljuk a Ifjú Politikuskok Köré patronálását, az információáramlás /c. anyagok, filmek stb/, sőt, erre termet is tudunk biztosítani. Szerintünk is szükséges a hallgatók megfelelő tájékoztatása, és ha erre igény van, akkor az új vezetőség felelőse engem, vagy Nagy Lászlót keressen fel a további tárgyalás végett.

Kalmár Melinda: Az agitprop anyagot az Egyetemi Bizottság fizeti, de ezek olyan gyengék, hogy le kell mondani róla. Már arra is gondoltunk, hogy csináljunk belőle egy faliujságot, hadd röhgjenek a többiek is. Ezt a problémát vigyük el az egyetemi küldöttgyűlés elé.

Barát Erzsébet: Az egyetemi KISZ érdeke is, hogy ne fizessen ki pénzt olyan anyagokra, amelyek középiskolások részére is használhatatlanok.

Mórocz Károly: Javaslom, hogy a Szegedi Egyetemet csak az vegye meg, akit érdekel, és aki olvasni akarja. Ha ezután nem tudná fenntartani magát, induljon egy új lap. Az nem igaz, hogy a hallgatók által írt cikkeket nem közlik le. Kevesen írnak, de akik írnak, azokét le is közlik. Javaslom, egy Szegedi Egyetem köré csoportosuló alapszervezet létrehozását.

Almási Tibor: A karon megoldható pontokról azonnal döntsünk szavazattal, valamint kérdezem, hogy szavazhatunk-e a Szegedi Egyetem rendelése ellen. Ezt a lapot a karon a kutya sem olvassa. Viszont a pénztárból kifizetünk érte több, mint 6 ezer forintot. Ha a kar nem akarja, hát ne rendeljük meg.

Kalmár Melinda: Szerintem, engedjünk egy feltételes időszakot a lap pozitív javulására, azután mondjuk le.

HATÁROZAT egyhangu szavazással : a kari KISZ nem rendeli meg a Szegedi Egyetem c. lapot.

Békés Csaba: Kevesen szólnak hozzá, pedig közös problémákról tárgyalunk. A KISZ-terem követelése nagyon régi gond, amit azzal utasítanak el, hogy nincs elég hely rá. Az érvelés csak elvileg fogadható el. Kérdés pl., hogy mi lesz az OTDK jelenlegi helyének további sorsa. Ha most nélkülözhető, akkor tán a későbbiekben is az lesz. Itt lennének a KISZ vezetőség ülései, a faliujság, és a "—" szerkesztősége. A "C" anyagnak el kell jutnia a karra, mert ez nem titkos anyag. A KISZ Bizottságon bárki olvashatja, egyetlen probléma, hogy ott erre nincs megfelelő hely. Épp ezért kéne hozzáférhetőbb helyre pl. a KISZ-terembe hozni.

Jóna Ágota: Fel kellett volna venni még egy napirendi pontot: érdekvédelem az egyetemen, egyetemi belső problémák, s ezalatt kellett volna beszélni az eddigiekről. A kongresszusi levélnek a Mozgalom mindannyiunké fejezetéről annyit mondanék, hogy ez is egyoldaluan a KISZ kötelességeit hangsúlyozza, és a jogokat kizárólag az érdekvédelemre korlátozza. Ezt viszont nem tárgyalja részletesen. A KISZ-ben lehetőség nyílik az érdekvédelemre, de csak szűk szakmai keretek között. Véleményüket tekintve minden réteg be van zárva a saját problémáiba, tehát önmagába. Pedig lenne igény arra, hogy átfogóbb társadalmi problémákról is véleményt nyilvánítsunk, és véleményezhessük a párt politikáját is, ha "hivatásunk" a párthatározatok által kijelölt feladatok megvalósítása. Erre egyetlen jellemző példa: a munkásifjuság "képviseli" ugyan érdekeit a KISZ-ben, de a mély és tartalmas helyzetelemzésre csak az intézményi ráteremtésnek van módja. Az intézményi ráteremtésnek is van módja.

nem képviselheti más rétegek érdekeit, legfeljebb csak a magáét. Mert pl. mikor volt itt a KISZ-en belül egyetlen olyan fórum is teremtve, ahol megkérdezték volna a véleményünket mondjuk a korrupció megoldási lehetőségéről. Mert beszélni mindig beszélünk mindenről, lassan már a kritikus hang is frázissá válik, de mikor beszélünk végre a megoldásról is. Mindez fórumok nélkül lehetetlen. Én támogatom a "C" anyag kiadását, de mindennek a megemésztésére, a megtárgyalására is azonnal vitaforum kell majd, mert különben megint lemaradunk magunktól.

Domonkos Ilona: Mért mennek el a KISZ-tagok? /ti. sokan elszállingóztak a gyűlés alatt/ Mert nincs kidolgozott közös program. Senki nem járt utána annak, amit követel, pedig érdekeltté kell tenni a tagokat a program összeállításában. Előkészítetlen volt ez a gyűlés. Csak egyéni vélemények vannak, nem közös munka áll mögöttük.

Kádár Ildikó: Az nem igaz, hogy ezek egyéni vélemények. A kar hallgatói igenis támogatják a követeléseket, hiszen ezek mindannyiunk közös problémái!

Kalmár Melinda: Szó sincs itt valamilyen klikkrendszerrel, vagy hallgatólagos megegyezésről, csupán arról, hogy igyekeztünk összefogottan, szervezeten utánajárni, átgondolni, megfontolni és elmondani ezt az egészet. Emögött egy nagyon hosszú és komoly felmérő munka van, ami itt az egyetemi hallgatók közt folyt. Ezek nem légbőlkapott kitalálások!

Kiss Barnabás: A BTK bejelentheti, hogy nem igényel propaganda-anyagot, de a küldöttgyűlés nem szavazhatja meg, hogy ne rendeljük. Albérlők háza: nagy erőfeszítést igényel. Az egyetemnek még egy kis garzonházat összehozni is csak minisztériumi, tanácsi engedéllyel lehet. Építőtábor: a DÉLEP-pel van szerződésünk -- ők szabják meg, hogy a munka mire irányuljon. Különben is eddig a részvétel minimális volt.

Dr. Serfőző Lajos: A fordító- és tolmácsképzés problémáiról: minden illetékes fórum figyelmét fel kell rá hívni. A kar is kereste a megoldási lehetőséget. Több mint száz számításba jöhető helyre levelet irtak, de csak három felajánlás érkezett. Már a képzési ág megindításakor probléma volt a reális társadalmi igények felméréseivel. Az is lehetséges, hogy a jelenlegi gazdasági helyzetből adódó intézkedések, pl. a létszámstop, elfedik a valós igényeket. Kb. a nyár végére derül ki, hogy hány állás betöltésére van lehetőség, mik a reális igények. Természetes, hogy minden erőnkkel azon leszünk, hogy a három véfolyam elhelyezkedési problémáin könnyítsünk. Igazat adunk abban, hogy a hallgatóságnak az elvileg

átgondoltabb képzési forma kialakításában része kell hogy legyen, és része is lesz.

Az együttgondolkodásról: a szándékot nemcsak óhajként kell felfogni, hanem ez elengedhetetlen része a további viszonyok alakításának. Folyamatos vita kérdése lesz mindez, amelyben a hallgatói véleményre is számítani kell, de ez csak akkor igazán jó, ha kollektívan átgondolt, vitán kiérlelt véleményként kapjuk meg. Hallgatói véleményekkel ugyanannak a dolognak az igen-jét és nem-jét is alá lehet támasztani. A partneri viszonyhoz színvonal is szükséges. Én remélem, hogy megtaláljuk a módját az együttműködésnek.

Dr. Nagy József: A tanárok is elolvasták a követeléseket, és mi most nem akarunk egy olyan szerepet játszani, hogy maguk elmondják, mi pedig megnagyarázzuk a problémákat. Véleményem a pontokat csoportosítani kell: helyi jellegű, itt megoldható kérdésekre; továbbvitelre ajánlott problémákra; olyan kérdésekre, amelyekre nem lehet mit mondani, mert ilyen kérdések is vannak. Én most saját véleményemet szeretném elmondani, tehát nem a tanári kar nevében beszélek, mert erre nem vagyok feljogosítva. A kérések zöme szerintem reális és megoldható. Házaspárok ügye: kérem ezt meg lehet és meg kell oldani, ez a meggyőződésem. Albérlők háza: ez városi ügy. A város vezetőihez, azokra a fórumokra kell ezt felterjeszteni, akiket ez illet. Új kollégium: ennek a kérdésnek igenis hogy olyan hangot kell adni, hogy ez akár a Kongresszusig is elhataloszon. Addig menjen, ameddig kell, mert valóságos probléma. A tanári pálya presztízsről: bizony az jelenleg nem túl nagy. De ez rajtunk is múlik. Hogy mindez megváltozzon, az önbecsülésünknek is növekednie kell. A KISZ-termét is meg lehet oldani, de ebben nem vagyok illetékes.

AZ ÚJ KARI KISZ-VEZETŐSÉG

Titkár: Deák Ágnes

Vezetőségi tagok: Bagi Ibolya, Ujfaluczky Judit, Nyul Edit, Vörös Ágnes, Kalmár Melinda, Horváth Zsuzsa, Juhász Erzsébet, Tombor Ildikó, Szolnoki Zsuzsa, Varga Magdolna, Békés Csaba, Hohl Zsuzsa

Küldötték az egyetemi küldöttgyűlésre: Galgóczyne Barát Erzsébet, Czupi Gyula, Horváth Zsuzsa, Deák Ágnes, Békés Csaba, Kalmár Melinda, Parkas Tünde, Tombor Ildikó, Hohl Zsuzsa, Gémes Ildikó, Szolnoki Zsuzsa, Varga Magdolna, Nyul Edit, Keresztes József, Kovács Katalin, SziJJ Ferenc, Juhász Erzsébet, Hévízi Ottó, Engi Katalin, Etl Erzsébet, Vörös Ágnes, Hesz Mariann, Forinyák Éva, Medve Andrea, Nagy Ilona

+++

TÁVOLSÁGOK

Baszélgetés közvetlen a kari KISZ küldöttgyűlése után néhány elsőéves /tisztalalkú/ résztvevővel. Szereplői: saját kérésükre monogrammal szereplő S.Zs.; S.A.; P.A.; X -- más közbeszólók. Történik a küldöttgyűlés utáni első napon az új oktatási épület büféjében egy kávé, egy csokikóla és egy szőlőmárka elfogyasztása mellett, nem kis gondok és fáradság közepette.

Az érdekelne engem, és gondolom másokat is, mit érezhet magáénak egy első mindabból, ami tegnap történt.

S.Zs., S.A.: Semmit.

Ez úgy tűnik, nem sok, de vajon miért?

S.A.: Tul messzi van tőlünk.

Ez mit jelent?

P.A.: A szkepszist, a bizalmatlanságot vagy a lemondást, szóval ezt jelentí.

S.Zs.: Gondolod, hogy ha eddig nem lehetett belévenni az embereket a nagy dolgokba, ezután lehet? En nem hiszem. Távol vannak már az ilyen dolgoktól, nagyon távol...

Mik azok a nagy dolgok?

S.A.: A tegnapi nap szerintem nagy dolog volt. Sokáig beszélgettünk utána később is, ma is. Az egyik csoporttársam szerint kb. két-háromnapos pezsgés lesz, aztán visszaszökken minden a megszokott kerékvágásba.

P.A.: Így volt ez minden forradalommal. Egy nagy kilengés, aztán vissza az egész.

/A következőkben a nagy forradalmakról esik szó -- Párizs, Negyvennyolc, Tizenhét stb. A körutazás befejeztével, a megérkezés után:/

S.A.: Nekem csak az a kérdésen, mi lesz a többiekkel, mert ez sem érdekelt mindenkit. Még ha nagy dolog is volt.

Szerinted róluk nem volt szó?

S.A.: Szerintem a dolog csak azokat vonzza magához közelebb, akik eddig is aktívak voltak. Ezután is így lesz?!

De akkor mi a megoldás?

S.Zs.: Nincs megoldás.

P.A.: Szerintem a KISZ olyan mint az MHSZ, nem merjük feloszlatni. Nézd meg a bolgárokat, ők feloszlatták, legalább nem kell miatta szégyenkezniük.

/A továbbiakban rövid kitérő a futballra, a bolgárokra, a lengyelekre -- ugyancsak e témakörnél maradva --, majd az egyéb szocialista országbeli sportviszonyokra. A körkapcsolás után:/

P.A.: Én szeretem a jó bulikat, meg a balhét. Az a baj, hogy nincsenek már se jó bulik, se jó balhék. Ettől kényelmesek az emberek.

Nekem a tegnapi buli /vagy balhé?/ eléggé tetszett.

P.A.: Ez viszonylag tényleg jó volt.

Miért viszonylag?

P.A.: Mert a végén nem sült ki belőle semmi. Szavaztunk, és kész. Mint régen.

S.A.: Én nem értem ezt az egészet, hogyan van és miért, de érzem, hogy marha jó. Azt hiszem, tetszik is. Jobb mint az eddigiek, ez biztos, de

Mi volt az ami távol volt az igazítól?

S.A.: Hát emlékezz vissza. Felolvastuk, elmondtuk azokat a dolgokat, amiből ki lehetne indulni. Erre feláll egy funkciós, és mindennek elvesszi az élet, szinte letompítja az egészet, mintha itt semmi nagy dologról szó se volna, mindenről tud mindenki, de semmit nem lehet csinálni, sajnos ez van, csókolom. Hát persze, hisz miért is érdekelné őt az, ami minket foglalkoztat. Ő megkapja a fizetését, elvégzi érte a hivatali teendőket, amelyek közé az is beletartozik, hogy leszereljen minket. Neki ez hivatal, nekünk viszont az életünk, a mindennapjaink, a problémáink. Ez a kettő borzasztó messzi van egymástól. Nem is csoda, hogy különbözünk. Persze, ha engem tennének a helyére, lehet, hogy én is ugyanezt tenném, mert szerintem ott csak így lehet. Ha másként is lehetne, akkor nem így állnánk.

Tehát nem az egyén, hanem a szervezet a bűnös. Ezt már Kafka is leírta.

Még mindig ilyen közel járnánk hozzá?

P.A.: Le vannak terhelve az emberek, ha meg lusták is. Bár lehet, hogy az egyik oldalon azért lusták, mert a másik oldalon nagyon leterheltek... /Rövid kalandozás a leterheltség és a lustaság tájain: melósok, diákok, nagyfejek, értelmiségiek háza táján/

S.A.: Hát persze. Már a középiskolában sem szólt a kutya sem. Ha volt gyűlés, volt, ha nem volt, nem volt, a jelentés a KISZ-munkáról mindig egyformán jó volt.

Végül is ki dönti azt el, mi a jó?

S.A.: Hát ez az, mert nem is csoda, ha az emberek olyanok, amilyenek. Már az is nagy dolog szerintem, ha az embernek kinyílik a szeme, és rájön arra, mi a baj körülötte. Mert nincs "jó", amihez a rosszat viszonyítani tudnánk. Minden egyforma. Miért kell egyformának lenni minden fiatalnak a KISZ-ben, amikor ugyanis annyira különbözünk egymástól.

Talán egymáshoz kellene viszonyítani magunkat.

S.A.: De amikozs annyira távol vagyunk egymástól. Hát attól még nem lesz egység, hogy mindenkire egyforma ruhát huznak.

S.ZS.: Az ember nem lát ki a szervezetből.

Saját orránál tovább?

S.ZS.: De kinék jó ez?

P.A.: Akik hagyják, hogy így legyen, azoknak biztosan.

S.ZS.: Akiknek igya kényelmesebb.

És kik azok?

X.: Megegyeztünk, hogy neveket nem írunk, csak kezdőbetűket.

Annak nincs sok értelme: ABCD...

/Röpke barangolás a nevek világában/

P.A.: Vita kellene, sok jó és értelmes vita. Előbb magunk közt, aztán velük.

S.A.: Ez igaz. Mi az "alapban" már napokkal előtte vitáztunk. El is jöttek elég sokan a kari gyűlésre, a rem küldöttek is. Máshonnan a küldöttek sem, ahol fűtyültek rá, előtte is, utána is.

Szerintetek volt vagy van valami eredménye az egésznek?

X.: Semmi.

P.A.: Persze, megszavaztuk az új vezetőséget. Hogy ez mire jó? Így mindent és mindenkit meg lehet szavaztatni.

S.ZS.: Amíg nincs értelmes dolog, amire szavazni kell, addig a szavazás is értelmetlen.

S.A.: Én is kíváncsi vagyok nagyon az eredményre! Szerintem még egy nagy vita kellene, ahol tisztáznánk nyugodtan mindent, nem siettetnének, mindenki szóhoz juthatna, és ahol megegyezhetnénk abban is, mit akarunk, abban is, hogyan érzük ezt el. Mert vez így kevés volt. Megkavarta a vizet, de félek, hogy mindez hamar leülepedik.

X.: Az emberek félnek vagy közömbösek.

S.A.: Hát most én is félek. Nagyon messzi vagyunk még a céltól, azt hiszem...

+

Az órakezdés sürgős közeledte miatt a társalgás félbeszakad. A diszes társaság szétrebben, ki-ki a maga "fészke" felé, amely most van kihülő- vagy éppen melegedőfélben.

/Készítette: Molnár Imre/

+++

"VAN MOZGÁSTERÜNK"

/Beszélgetés dr. Nagy Józseffel/

Véleménye szerint elképzelhető-e, hogy a határozatba foglalt és továbbvitt követeléseket részben vagy teljes mértékben teljesítik?

En nem akartam akkor ott beszélni erről a "követelés" szóról. De azért most elmondom. Szóval a szomszédot agyonütöm, hogy elvegyem a csontot. De hátha odaadja magától is. Sőt az is elképzelhető, hogy a következő alkalommal közösen megbeszéljük. Amennyire a pontokat látom, azoknak a többsége követelés nélkül is elintézhető. Ezért bevallomószintén, közülünk sokaknak nem tetszett ez a "követelés". Ez a megfogalmazás ellenállást vált ki az emberekből. És nem is taktikus dolog. Bár azért úgy gondolom, a tanárok többsége úgy vette, hogy fiatal korában ő is "követeléseket" támasztott.

Ami a szociális követeléseket illeti, főleg hogy emeljük föl a tanári fizetést: biztos, hogy nem ettől függ, hogy fölemelik-e. Ezt tovább kell vinni. Ha a KISZ-küldöttgyűlésekn ezek összegeződnek, akkor elképzelhető, hogy le rövidíthető az a távolság, amely a lehetőségek és a jelenlegi helyzet között van. De én személy szerint nem hiszek benne. Nemrég volt egy viszonylag észrevehető fizetésemelés a pedagógiában. Másrészt pedig senkinek sem fogják emelni a fizetését a következő 3-4 évben. Sok olyan munkakört mondhatnék, ahol a feszültség sokkal nagyobb. Az elv valóban az lenne, hogy a pedagógus pálya legyen a legjobban fizetett pálya, és ezt az elvet senki nem vonja kétségbe. A pedagógia, a közoktatás mégsem kapta meg azt az anyagi támogatást, ami a mi gazdasági fejlettségünkhöz képest járna neki.

Van-e arra lehetőség, hogy más területekről vonjanak el pénzt?

Hát ez a probléma. Elméletileg az reális igény, hogy az oktatási ágazat nagyobb támogatást kapjon. Na de akkor mondjuk az egészségügyi ágazattól vonnák el, vagy mindenhonnan egy kicsit. De az egészségügyi ágazat is azt mondja, hogy neki több kell. A probléma az volt, hogy eddig az osztozkodásnál a többi ágazat erősebb volt.

Azt gondolom, hogy a követeléseket jó volna egy kicsit differenciálni, és azokat a problémákat, amelyek hem helyi hatáskörbe tartoznak, különválasztani. Pl. hogy legyen-e kollégium, az nem egészen helyi kérdés, de a megvalósításához helyi erőfeszítések szükségesek. A pedagógus-fizetésemeléshez mi nem járulhatunk hozzá, csak annyiban, hogy mi ezt mondjuk. Tehát vannak országosan megoldandó problémák, egyetemi-városi szintű problémák, és egészen mások a kari problémák. Ezek a kérdések megoldhatók, és meg is oldandók, csak folyamatosan ellenőrizni kell. Az egyetemi küldöttgyűléstől függenek az olyan kérdések, mint pl. hogy ahol kétágyas szobák vannak, oda kollégista házaspárokat rakjanak. Én még azt is fölvetném, hogy a nagyobb szobákból lehetne kétszer kétágyasat csinálni. Tehát a jelenlegi mennyiségből úgy gazdálkodni, hogy ha a kollégistákon belül növekszik a házaspárok száma, akkor a szobák számát is növelni.

Mi volt még? Az ösztöndíj. Nem tudom, én jobban differenciálnám. Ha rám lenne bízva, egy réteg egyáltalán nem kapna ösztöndíjat, viszont akik jobban megérdemlik, azok nagyobb részt kapnának. Az ösztöndíj esetében szerintem nem kell leállni, csak jobban indokolni. Ez nem olyan nagy összeg, tehát a népgazdaság teherbíró képességén belül van.

Az albérlők háza. Szerintem ezt lehet nagyon hangosan kérni. Ha egy ilyen követelésük van, ahhoz mi kell, többek között: egy kimutatás arról, hogy hányan laknak albérletben, mennyit fizetnek, a fizetéshez képest ez mekkora megterhelés. Adatokkal, tényekkel alátámasztott előterjesztésre van szükség, aminek van súlya, és amire nem lehet nem odafigyelni, legalábbis a megvizsgálás szintjén. És annak alapján hátha lehet valamit tenni a várossal közösen.

En a legreálisabb követelésüknek tekintem a kollégium építésének meggyorsítását. Tudniillik az, hogy alá van ducolva az Irinyi kollégium, és az esetleg életveszélyessé válhat, nyomatékot ad az ügynek. De nagyon fontos taktika: a nyomaték nem a fogalmazás élességétől és a hangerőtől növekszik, hanem a tényektől. Minél nagyobb a hangerő, annál jobban csökken a követelés súlya. Tegyük fel, hogy a kéréseinket nem teljesítik, mert valakinek érdeke fűződik ahhoz, hogy ne teljesítsék. Alkalmazhatunk akkor kényszerítő eszközöket?

Kényszerítő eszközöket...

Ez azért érdekes, mert most Lengyelországban sztrájkoltak a diákok. Ez Magyar-

Tehát ha jól értem, arról kérdez, hogy milyen eszközök állnak a rendelkezésükre, és hogy a sztrájk helyes módszer-e. Nagyon egyéni véleményt tudok csak mondani. Ha nincsenek egy társadalmon belül nagyon nagy bajok, akkor felesleges. Erre sem szükség, sem lehetőség nincs. Van mozgási lehetőségünk. Még nagy összefüggésekben is, pl. az ösztöndíj, a kollégium, hogy itt Szegeden előbb felépüljön, mondjuk két évvel, ha máshol nem rosszabb a helyzet. Van mozgásterünk, és kitartónak kell lennünk.

Ön szerint a küldöttgyűlés kifejezte-e a kar hallgatóinak problémáit és hangulatát?

Ezt én is szeretném kérdezni, és kontrollálni magamat. Nekem az az érzésem, hogy igen. A hallgatók elmondták a véleményüket, a hallgatók érzékelték a problémákat, sőt a végén nekem az a véleményem alakult ki, hogy ez egy jól sikerült küldöttgyűlés volt. Eltekintve attól, hogy hosszú volt, és eltekintve attól, hogy a hallgatók nem tudnak beszélni. A tulnyomó többség motyog, nem tudom, észrevette-e. Ami az egésznek az atmoszféráját illeti, énnekem tetszett. Egy kicsit erős volt az egyetemi újság leszavazása. De végeredményben én fordítva fognám meg a kérdést: lehet-e kötelezővé tenni az újság megvásárlását?

Ami az új szervezeti formát illeti, amti ott megszavaztak, az azért nincs kellően előkészítve. Vannak mikrocsoportok, amelyeknek a természetes határa 6-7 fő, és ha ennél nagyobb, akkor abban szükségképpen kettéválási tendenciák lépnek fel. És ez csoport, és nem szervezet. Mert mire való a szervezet? Arra, hogy vezetési képességeinket, döntési képességeinket, stb. gyakoroljuk. A jelenlegi KISZ-strukturában erre csak a kari vezetésben van lehetőség.

/Készítette: Szijj Ferenc/

+ + +

CSAPÓ BENŐ:

KRITIKA ÉS CSELEKVÉS

A szimpatizáns elfogultságával olvastam a "—" megjelölt két számát és az éledező-felhárlódó "politizálás" egyéb dokumentumait. Nagyon örvendetesen tartom azt a kritika-politikus hangot, ami ezeket a kiadványokat jellemzi. A kritika fontos dolog, és ha rajtunk, cselekvési lehetőségeinken kívül álló tényezőkről van szó, gyakran az események befolyásolásának egyetlen eszköze.

Itt azonban úgy gondolom elsősorban rólunk magunkról van szó, és a kritikai elmélkedés egy bizonyos idő után elveszti konstruktív jellegét, cselekvést helyettesítő pótcselekvéssé válhat. Azt hiszem csak akkor marad meg ez a mostani lendület, ha a diagnosztizálás korszaka mielőbb véget ér, s kezdődik a terapia. Főbb vonásaiban jónak tartom azokat a szervezeti ötleteket, amelyek a "—" 81/2-ben felvázoltak, és szeretnék javaslattal, lehetőségek szerinti támogatással egy /vagy több/ ilyen közösség szerveződéséhez hozzájárulni.

Egy ideje megpróbáljuk a Pedagógiai Diákkört úgy csinálni, hogy az a agyományos dolgozatcentrikus formán túl önképzőkörként és közösségként is funkcionáljon. Jelenleg annyi társadalmilag hasznos cselekvési programot látunk magunk előtt, hogy azok meghaladják a létszámunk és munkatérünk adta lehetőségeket. Ezekből szeretnék néhányat közzétenni, azt emelve, hogy esetleg körük egy /vagy több/ újabb közösség szerveződik.

1. Az egyetemi hallgatóság örök problémája maga az egyetemi oktatás, ezzel kapcsolatos észrevételeinek különböző formában, nem mindig kellőképpen artikulált módon ad hangot. El tudok képzelni egy közösséget, melyik ezentul szervezeten és felkészülten foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. Megismerkedik a tanárképzés jelenlegi helyzetével, a várható reformokkal. Előadásokat szervez, melyre meghívja a reformok előkészítésével foglalkozó szakembereket. Tudományos alapossggal felméréseket végez a hallgatók elhelyezkedési szándékairól, leendő hivatásukkal kapcsolatos beállítódásairól, stb. Összegyűjti a hallgatók észrevételeit, javaslatait a vezetés módosításáról és ezeket végiggondolva előterjesztéseket készít, melyeket megfelelő fórumokhoz eljuttat. Ellátja a hallgatók képviselői feladatát.

2. Most is sok alapszervezet van, melynek tagjai tanyai iskolákat, nevelőotthonokat patronálnak. Lehetne ezentúl ez egy közösség fő profilja, kiegészítve azzal, hogy elmélyültebben foglalkozna mindazokkal a társadalmi jelenségekkel, amelyek a patronálást szükségessé teszik, és keresné a tüneti kezelésen túlmutató megoldások lehetőségeit.

3. Örökzöld téma, hogy alacsony a pedagógusok társadalmi presztízse. Való igaz, és tenni kellene ellene valamit. Van azonban ennek a kérdésnek egy másik oldala is, amiről ritkábban esik szó, mégpedig az, hogy nagyon gyenge maguknak a pedagógusoknak az önbecsülése. Hiányzik a tanári öntudat, a tanítás társadalmi fontosságának tudata. Jellemző módon meg van ennek a vetülete az egyetemen is. Nincs például egyetlen olyan fórum, közösség, csoportosulás sem, amelynek az alapvető szervező ereje a tanárság, az iskola, az oktatás problémaköre lenne, amelyik a "tanárnak lenni" értékeit közvetítené. Jól leképezi az egyetemi közhangulat is ezt a helyzetet: félig-meddig leértékelődést jelent annak kimondása, hogy valaki tanár akar lenni, sikk szidni a pedagógiát, elterjedt a szemlélet, amelyik a pedagógiai tárgyakat szükséges rossznak tekinti, vagy besorolja a testnevelés és a PG mellé a link, potyatárgyak közé.

Talán nem ártana, ha azok, akik emelt fővel tudják vállalni tanárságukat, tanárjelöltségüket, véd- és dacszövetségbe tömörülnének és módszeresen dolgoznának azon, hogy legalább a tanárjelölt egyetemi hallgatók értékrendjében előkelőbb helyet foglaljon el a tanári hivatás. Tervezünk egy előadássorozatot, melyben különböző társadalomtudományok rangos művelői mondanák el véleményüket az oktatás társadalmi jelentőségéről, a száz-egynéhány ezer magyar pedagógus helyéről, szerepéről. Lehetne vitaköröket rendezni nagy társadalmi visszhangot kiváltó pedagógiai könyvekről, cikkekről. Azt hiszem, ahhoz, hogy a pedagógusok relatív társadalmi helyzete jelentősen javuljon, - amit a "követelések" egy pontja is megfogalmaz - a társadalom presztízis- és értékrendszerének kell átalakulnia, és ezt valahol itt kell elkezdeni.

Javaslom, hogy azok akik a felsorolt problémák megoldásán akarnak dolgozni, alakítsanak egy közösséget.
A "patronálást" vállalom.

xxx

TUNYOGI LÁSZLÓ: A MEGOLDÁS MÓDOZATAIT IS KI KELL DOLGOZNUNK

Tapasztalatai alapján a küldöttgyűlés "vélemény-cseréje" minősíthető-e vitának?

Nehezen tudnám megítélni, hogy a viták közül melyeket soroljam a "csupán véleménycserék" közé. El kell ismerni, hogy ha egy vitától érvekben gazdag, valós érdekeket megjelenítő és ütköztető csatározást várunk, amely viták egyben az elvi kompromisszum esélyét is feltételezik, akkor ilyenekre valóban csak elvétve került sor a küldöttgyűlésen. Az alapszervezeti küldöttek, akiknek tulnyomó része egy felbomló félben lévő csoportot képviselt, többnyire nem tudtak, vagy nem is akartak érdemi alternatívákat állítani a 17 ponttal szemben, a kari KISZ álláspontja sem különült el ettől.

Hogy a hallgatólagos egyetértésből mire lehet következtetni? Bizonyára voltak a küldöttek között olyanok, akiket nem igen izgatott az egész hercehurca, minél előbb haza akartak menni. Lehetek tán olyanok is, akiket már nem is érint a döntés, mert jövőre elmennek, és nem látják értelmét, hogy másokért hadakozzanak. Mégis úgy gondolom, hogy a felszólalók többsége felelősen átgondolta a KISZ előtti lehetőségeket, és az eredeti javaslattal alapvetően egyetértett. Számomra ez volt a küldöttgyűlés legfontosabb tanulsága.

Ismeretei szerint egyéb felsőoktatási intézménnyel mennyire mutatnak közösséget az itt elhangzott problémák?

hallgatók szociális gondjai, az intézményi demokrácia hiányosságai, az oktatás és a társadalmi elvárások között húzódó ellentétek messze túl-
nőnek az intézményi kereteken. E gondokat érzékelve kettős a feladatunk:
általános társadalmi, gazdasági kérdésekben, /mint például a szociális
helyzet, az ösztöndíjak értékének csökkenése, az intézményi demokrácia
kapcsán az érdekképviselési, érdekvédelmi jogosítványok ügye/ nem csu-
pán jeleznünk kell a problémáinkat, de ki is kell dolgoznunk e gondok
megszüntetésének lehetséges módozatait is. Nem tudok egyetérteni azok-
kal, akik azt állítják, hogy ezek nem ránk tartoznak, fenn biztos tudnak
róla, majd ők megoldják...

A KISZ belső problémáit viszont a KISZ-nek magának kell megoldania!
Erről bőven esett szó a küldöttgyűlésen is. Én ezt a szándékot érzékelem
a KISZ különböző szintű testületeiben és vezetőiben a kongresszus elő-
készítése során is.

Elvi viták eredményei a KISZ KB-n belül vagy az osztályon belül miért
nem juthatnak el hozzánk nyilvánosabb formában? A valóságnak megfelelő-
nek tartják-e a felfelé irányuló információkat és jelentéseket?

A KISZ Központi Bizottságában, Intéző Bizottságában születő határoza-
tokat és döntéseket a megfelelő osztályok készítik elő. Az EFO munka-
stílusára nagyfokú társadalmisítás jellemző. Az EFT mellett különféle
állandó és alkalmi munkabizottságok dolgoznak, ezek tagjai rendszerint
egyetemi, főiskolai hallgatók, titkárok. Ezeknél a munkáknál szándéka-
ink szerint minél szélesebb hallgatói véleményeket igyekszünk érvénye-
síteni. Az EFT döntéseinek meghozatalánál jelen vannak a munkabizottsá-
gok tagjai is, a későbbi IB, KB döntésekről is tájékoztatjuk őket az
EFT következő ülésén. Az EFT-ben minden nagyobb intézmény, így a JATE
tagságának képviselője is biztosított.

A hallgatók jobb tájékoztatását segítő szándékkal havonta tartunk
lapszerkesztői értekezleteket az egyetemi sajtó számára. Ennek hatékony-
ságát az adott esetben ki-ki maga döntse el. Az ifjúsági sajtóban is
igyekszünk a réteg problémáiról szóló cikkek számát növelni. Sajnos e
cikkek olvasottságáról keveset tudunk.

Milyen kilátások vannak a KISZ KB szerint az ösztöndíj emelésére?

A tanulmányi és szociális ösztöndíjak reálértéke az elmúlt években
jelentősen csökkent. Ennek szintentartását osztálytársadalmi érdeknek te-
kintjük.

Az akkori Oktatási Minisztérium által legutóbb elrendelt módosítás
növelte ugyan az ösztöndíjak egy főre adható összegét, de nem változ-
tatta meg az adható összeg től-ig határait. A jelenlegi helyzetben tehát
igen sokan a kategórián belüli maximumot kapják, tehát megszűnt a diffe-
renciálás értelmes lehetősége. Egy másik esetben változatlanul differen-
ciáltnak osztják a pénzt, így azonban jelentős maradvány keletkezik, ami
másra nem használható fel.

Szeretnénk elérni, hogy a jövő tanévtől mind az 1 főre adható ösz-
töndíjak átlagos összegét, mint az adható összegek felső határait növel-
je meg a minisztérium.

Hogyan ítéli meg az új típusú alapszervezeti közösségek esélyeit?

Bizom benne, hogy a küldöttgyűlés által elfogadott szabadabb szerve-
zési elvek értelmes és hasznos munkával párosulnak, és azokat is megnye-
rik, akikre korábban rásütöttük, hogy "passzív"-ak. Ez a feladat óriási
türelmet igényel. Látnunk kell, hogy nem csupán egy akcióról van szó,
amiből évente egy tucatot szervez a KISZ, hanem egész munkastílusát, szer-
veződési elveit formálja az ifjúsági szövetség!

Ugyanakkor azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a KISZ-ben lehetnek azért
olyan módszerek, hagyományok, kapcsolatok, amelyeket az általános érté-
kelés ellenére konkrét esetekben változatlanul hasznosak lehetnek. /I-
lyen lehet például annak az alapszervezetnek az esete, amelynek küldött-
je azt állította, hogy ők nem kívánnak feloszlani, noha hagyományosan szer-
veződnek./

Azt nem hiszem én sem, hogy egyetlen módszer vagy egy kongresszus cso-

majd a KISZ. Az elkövetkező évek nem a csodák, hanem a kemény munkák ideje lesz. Az azonban korántsem mindegy, hogy ezt a munkát mi magunk értelmeknek és hasznosnak ítéljük-e.

xxx

HIREK

PÜSPÖKI NAGY PÉTER TÖRTÉNÉSZ ELŐADÁSA:

Viták a "Nagy Morva Birodalomról"

Március 3-án a Külföldön élő magyar történészek előadássorozatban a Történész Klub vendége volt a Pozsonyban élő Püspöki Nagy Péter. Sokoldalú munkássága kiterjed a cimertan, a helytörténet, a történeti etimológia, a magyar /székely/ rovásírás vizsgálatára, ezen előadásának témája pedig Nagy Morávia problémaköre volt.

/Felfogásának részletes ismertetése: Valóság 1978/11.sz./

Gyökeresen szakított a XIV sz. közepe óta élő és terjedő un. "Nagy Morva Birodalom"-elmélettel, mely a szlovák nemzeti ébredés időszakában jó szolgálatot tett a nacionalizmusnak, s a szlovák tankönyvekben és a legtöbb történész munkájában ma is elfogadott /hasonlóan, mint Romániában a dákoromán kontinuitás-elmélet/.

Ugyanakkor a józanabb történészek körében lassu erjedés is megindult, melyet azonban történetileg kialakult tudati tényezők gátolnak.

Ezen elmélet egy olyan hatalmas morva "birodalmat" tételez fel, mely magába foglalta volna a Kárpát-medence szinte egészét, s bizonyos lengyel területeket is.

Püspöki szuggesztív, s forrásokkal /bajor geográfus, Konsztantinosz, nyugati évkönyvek stb./ alátámasztott elméletének lényege: nem egy, hanem két, egy Kis és egy Nagy Moráviával kell számolnunk, egyik a mai Cseh-szlovákia nyugati területén, a másik az Al-Duna vidékén, a korábbi Moesia provincia helyén állt, de a birodalom ismérveivel még Szvatopluk idején sem rendelkezett a rövid időre egyesült konlomerátum. A szlovák történetírás napjainkra elszigetelődött, s még - a nálánál minőségileg magasabb szintű - cseh történetírás körében is visszhangtalan. Ennek miértjére vonatkozott az előadás utáni kérdések nagy része.

Végül Püspöki a "szabadfoglalkozású történész" különleges státusát jellemezte, az ebből fakadó előnyöket és hátrányokat. /Huszár E./

xxx

JATE KLUB

Márc. 18-án, du. 1/2 8-kor a Történész Kör Pályázatának eredményhirdetése /Szüleink, nagyszüleink mesélik/. Zsürielnök: Csalog Zsolt.

Utána: beszélgetés a dolgozatok által felvetett problémákról.

xxx

1981. március 20-án, 14 órakor, Budapesten a Közgazdaságtudományi Egyetemen /Dimitrov tér/ a FIN keretén belül /az Egyetemi és Főiskolai Ifjusági Napok rendezvényeként/ kerül sor egy vitára, mely az egyetemisták szociális, önkormányzati, véleményezési, oktatási problémáival foglalkozik.

xxx

TÁJÉKOZTATÁS az egyetem másik két karának küldöttgyűléséről

A jogi karon

a legfontosabb vitapontok, javaslatok a következők voltak:

Egyetemi kérdések:

1. a KISZ-en belül a demokrácia fokozottabb érvényre juttatása /a vezetőség "elszakadt" az alapszervezetektől/.
2. a kari KISZ szervezeti felépítésének megváltoztatása /a tanulócsoport-alapszervezet egybeesés a tartalmi munka visszaesését eredményezte/.
3. a KISZ szervezet érdekvédelmi tevékenységének hatékonyabbá tétele az állami vezetés és a KISZ viszonyában /pl.: az új tanrend kidolgozásakor meghallgatták a KISZ vezetőség véleményét, de elképzeléseiket alig vették figyelembe a határozathozatalnál./
4. az egyéni feladatvállalások formális volta.
5. a rendkívüli szociális segélyek elosztásának igazságosabbá tétele
6. a Szegedi Egyetem nem kielégítő színvonala
7. a házaspárok kollégiumi férőhelyének növelése /"vegyes" házaspárok - pl. JATE hallgató férj - SZOTE hallgató feleség - és kaphassanak kollégiumi ellátást./
8. egy "nyitottabb" kari kiadvány rendszeres megjelentetése

Egyetemen túlnövő kérdések:

1. az ifjúsági mozgalom plurálissá tétele
2. a jogi karokon jelentkező "tulképzés" hamarosan olyan elhelyezkedési nehézségeket fog okozni, mint amilyen jelenleg pl. a bölcsészeknél tapasztalható
3. a kategóriahatárok, ösztöndíjak emelése /az utóbbi tíz év alatt az ösztöndíjak reálértéke kb. 40 %-kal csökkent, emiatt a családok anyagi terhei jelentősen megnövekedtek/

+ + +

A TTK Kari KISZ Vezetőség a következő határozati javaslatot terjeszti a küldöttgyűlés elé:

A küldöttgyűlés javasolja az Egyetemi Küldöttértékezőbizottságnak, hogy az alábbiakat továbbítsák a megfelelő fórumokra:

I. A diákság szociális- és életkörülményei tekintetében:

1. Az ösztöndíjak 4 évvel ezelőtti reálértékének helyreállítása, fokozzák ösztönző erejét /ne a szociális, hanem a tanulmányi rész domináljon/. Indokolt, hogy a TTK-n -- a műszaki jellegű karokhoz hasonlóan -- ~~az~~ a 3,01-3,50 közötti tanulmányi átlag esetén is kaphassanak ösztöndíjat a hallgatók.
2. Az egyetem hasson oda, hogy a hallgatók az őszi mezőgazdasági munkán az anyagi érdekeltség elveinek alapján végezzék a népgazdaság szempontjából alapvetően szükséges munkát, és ez fejeződjön ki az egyetem által kötött szerződésekben. A hallgatók munkájának hatékonysága érdekében növekedjen a hallgatók és a KISZ szerepe a munka konkrét megszervezésében /turnusbeosztás, munkacsoportok beosztása, többletmunka végzésének lehetősége, teljesítmények számon tartása/.
3. A kollégiumi ellátottság minőségi javítása érdekében kapjon kiemelt helyet az új kollégium építése, tüzzenek ki az építkezés megkezdésére, ill. befejezésére jól körülhatárolt terminusokat.
4. A kollégiumi férőhelyhez nem jutó hallgatók, valamint a fiatal oktatók számára épüljön albérlők háza, különös tekintettel a fiatal házaspárok helyzetének javítására. Ennek érdekében a hallgatók társadalmi munkát ajánlanak fel.

II. Belső demokratizmusunk és érdekképviseletünk fejlesztése érdekében:

1. A korábban már működött gyakorlatnak megfelelően az első hallgatók kapják meg a hallgatókra vonatkozó jogszabályok gyűjteményét.

az aktuális közéleti és gazdasági kérdésekről. A KISZ megfelelő vezetői, képviselői, testületei számoljanak be tevékenységükről, informálják a tgságot. /Egyetemi-, Kari-tanácsi, szakbizottsági képviselők, a KISZ Bizottság, Kollégiumi Diákbizottságok pénzgazdálkodása stb./

3. A gyorsabb információáramlás, a vezetőség és a tagság, ill. a demokratikus testületeken belüli kapcsolatrendszer és aktív szervezeti élet lehetőségének megteremtéséért szükségesnek látszik egy mindenki számára könnyen elérhető, KISZ-szervezetünk sulyát, tekintélyét is kifejező mozgalmi helyiség kialakítása /amelyet a pártszervezettel közösen használhatnánk/.
4. A Szegedi Egyetem c. lap alkalmazkodjon jobban a hallgatók érdeklődéséhez, előfizetése az évfolyamonként felmért igények alapján történjen. Kapjanak támogatást a kari KISZ-kiadványok, amelyekben törekedni kell a hallgatói vélemények publikálására, a szerzői felelősség elve alapján.

III. Az oktatási munka vonatkozásában:

1. Kapjon egyre nagyobb hangsúlyt az oktatók teljesítményének elbírálásában a kétoldalu véleményezési rendszer. Szorgalmazni kell a hallgatók szavazatai alapján odaitélhető, oktatásra vonatkozó elismeréseket /pl. Ezüst Kréta-díj/.
2. A véleményezések készítésekor az alapszervezetek jogaik mellett érezzék felelősségüket is ezen alapvető demokratikus forma fenntartásában.
3. Az oktatási reform szellemében a tanszékek növeljék a szabadon választható spec.koll.-ok választékát, fejlesszék az oktatási módszereket.
4. Az ötödéves tanárszakos hallgatók -- a régebbi gyakorlatnak megfelelően -- ismét végezhessenek ún. "külső tanítási gyakorlatot" az ország középiskolaiban.

IV. A pályakezdés gondjai, a hivatástudatot befolyásoló tényezők terén:

1. A művelődési kormányzat növelje a tanári pálya presztizsét, mind anyagi, mind erkölcsi vonatkozásban /kérdések, lakásproblémák, leterhelés/.
2. A tudományos tevékenység lehetővé tételével is tegyék vonzóvá a tanári pályát. /Ne érezzék, hogy az egyetem elvégzése után a tudománnyal való foglalkozás abbamarad./

V. A KISZ belső helyzete, tartalmi és szervezeti vonatkozások:

1. A formális egyéni vállalások rendszere szűnjön meg.
2. Legyen lehetőség a tartalmi munkát gátló formák fokozatos átalakítására.

Szeged, 1981. március 9.

TTK KISZ Vezetőség

+

A TTK márc.5-i küldöttgyűlésén a fentieken kívül a következő kérdések merültek fel: a 60 Ft huspénzt minden egyetemista kapja meg, a kollégiumi közösség résztvétele a kollégium pénzgazdálkodásában, a vendégek elszállásolása a kollégiumban, a testvéregyetemek diákképviselőinek meghívása tájékoztató céljából, a "C"-anyag szabad hozzáférhetősége az egyetemi könyvtár folyóirat-olvasójában, a politikai vitakör kötelező jellegének eltörlése, betekintés és ellenőrzés a kari és az egyetemi KISZ pénzgazdálkodásába, a "Ki nyer a héten?" vetélkedő megszüntetése, a Történetész-kör igénye az egyetemi autóbuszra okt. 6-án egy aradi utra, saját sten-cilgép az egyetemi KISZ Bizottságnak.

+++

A kiadványt készítették: Szijj Ferenc, Szupi Gyula, Hévízi Ottó,